

Prøve i Dansk 3

November-december 2005

Mundtlig del

Censor- og eksaminatorhæfte

Indhold

1. Prøvens niveau og bedømmelsen
2. Oversigt over prøven
3. Vejledende censor- og eksaminatorark
4. Prøveafholdelsen
5. Bedømmelsesskema til mundtlig kommunikation

1. Prøvens niveau og bedømmelsen

Færdighedsprøven i mundtlig kommunikation ved Prøve i Dansk 3 efterprøver dansksproglige færdigheder på et niveau svarende til Vantage (B2), jf. kompetenskalaen, Common European Framework.

Mundtlig kommunikation bedømmes ud fra bedømmelseskriterier og ved hjælp af bedømmelseskemaet sidst i dette hæfte.

Ved bedømmelsen af mundtlig kommunikation følges reglerne i bekendtgørelse nr. 513 af 22. juni 1995 om karakterskala og anden bedømmelse.

2. Oversigt over prøven

	Delprøve 1		Delprøve 2	
	Interview	Monolog	Interaktion	Diskussion
Tid	5 min.	5 min.	5 min.	5 min.
Mål	Svare på spørgsmål	Fortælle sammenhængende	Samtale om et emne af almen karakter, herunder stille spørgsmål og medvirke til at holde samtalen i gang	Tage stilling til spørgsmål/ udsagn og begrundede
Prøvegrundlag	Spørgsmål fra eksaminator	Projekt eller emne	Tegninger/ billeder	Spørgsmål fra eksaminator
Prøveforløb	Prøvedeltagerne svarer på skift på spørgsmål om et alment emne	Prøvedeltagerne holder på skift oplæg om projekt eller emne	Dialog prøvedeltagerne imellem	Opfølgende spørgsmål til diskussion til hver af de to prøvedeltagere

3. Vejledende censor- og eksaminatorark

Delprøve 1

Før prøven begynder: Præsentation (eksaminator, prøvedeltagere, censor).

Interview:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at svare på spørgsmål.

Herefter henvender eksaminator sig til den ene af prøvedeltagerne og beder denne svare på spørgsmål om et af nedenstående emner.

Eksaminator stiller det indledende spørgsmål og fortsætter i forlængelse heraf eller går videre til et eller to af de følgende spørgsmål.

Når interviewet er gennemført, gentages proceduren henvendt til den anden prøvedeltager.

Emne: Familie

Indled:

Definitionen på en familie kan være meget bred. Fx regner man i dansk statistik også et samboende par, som ikke er gift, og som ikke har børn sammen, for en familie. Hvad synes du, man kan betegne som en familie?

Fortsæt i forlængelse af prøvedeltagers svar, eller vælg fra følgende:

I det moderne Danmark er der ikke tradition for, at tre generationer bor sammen, men sådan var det ofte tidligere. Hvorfor tror du, den ændring er sket?

Antallet af skilsmisser i Danmark er mere end fordoblet i de sidste 50 år. Hvilke årsager kan der være til det?

De fleste unge i Danmark vælger at flytte tidligt hjemmefra, fx efter en ungdomsuddannelse eller endda før. Hvad tror du, det skyldes?

Hvilke fordele og ulemper ser du ved, at de unge flytter tidligt hjemmefra?

Mange børnefamilier har en stressende hverdag. Hvad synes du, samfundet kan gøre for at lette livet for børnefamilien? Hvad kunne forældrene selv gøre for, at familien fik en mindre stressende hverdag?

Emne: Sport

Indled:

I Danmark er det temmelig populært at dyrke sport, og der gives meget statsstøtte til sport. Hvad synes du om, at sport får så meget økonomisk støtte? Synes du, man skal støtte sport på motionsplan, eller synes du, man skal støtte elitesporten? Hvorfor?

Fortsæt i forlængelse af prøvedeltagers svar, eller vælg fra følgende:

Hvordan er folks holdning til sport der, hvor du kommer fra?

Elitesport fylder meget i tv. En håndboldfinale fx kan flytte nyhedsprogrammer og børnetimer. Hvorfor tror du, det er sådan, og hvad synes du om det?

Nogle forældre sender deres børn til sport, når de er små, fordi de har ambitioner om, at børnene bliver elitesportsfolk. Hvad synes du om, at forældre bruger sport til at pace deres børn frem? Hvorfor?

Nutidens unge har mange fritidstilbud at vælge imellem, så de er måske ikke helt så vilde med sport som deres forældre. Tror du, sport vil blive ved med at være lige så populært i fremtiden, som det er i dag? Hvorfor/hvorfor ikke?

Emne: Tv-programmer

Indled:

Mange mener, at fjernsynsprogrammer rundt omkring i verden kommer til at ligne hinanden mere og mere - det er de samme typer af programmer, man kan se i forskellige lande. Er det også din opfattelse? Hvis ja: Hvad synes du om den udvikling? Hvilke årsager kan der være til den? Hvis nej: Hvorfor?

Fortsæt i forlængelse af prøvedeltagers svar, eller vælg fra følgende:

Hvad slags programmer kan du bedst lide? Hvorfor?

Der er i de senere år kommet stadig flere programmer, der handler om forbrug og andre hverdagsemner - ejendomsmægler, der gætter boligens pris, have- og boligeksperter, der hjælper folk med at indrette sig eller endda med at rydde op i deres rod. Hvad synes du om den slags programmer? Hvorfor tror du, de er blevet så populære?

Fjernsynet kan have forskellige funktioner - det kan fx underholde, give oplysninger eller kulturelle oplevelser. Hvilke funktioner er vigtigst for dig? Hvorfor?

Efterhånden er det blevet meget almindeligt at lægge hele eller dele af tv-programmer ud på nettet, så man nu kan se tv uden at have et fjernsynsapparat. Hvad tror du, der sker med tv-mediet i fremtiden?

Monolog: (5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven består i, at de hver for sig holder et oplæg i 2-3 minutter uden medvirken af eksaminator.

Herefter henvender eksaminator sig til den ene prøvedeltager og siger: "Værsgo, vil du holde dit oplæg".

Når prøvedeltageren har afsluttet sit oplæg (eller tiden er gået), siger eksaminator "tak" og stiller et enkelt afrundende spørgsmål eller fremsætter en kommentar med det formål at vise, at oplægget er forstået, og at denne del af prøven er afsluttet.

Proceduren gentages henvendt til den anden prøvedeltager.

Delprøve 2

Der er tre emner, A, B og C, hvoraf prøvedeltagerne tildeles ét ved lodtrækning.

Emne A: Massemedier

Interaktion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator. Det gøres meget tydeligt, at det er deres fælles ansvar at holde samtalen i gang, så begge får mulighed for at demonstrere deres sproglige kompetence.

Arket med tegninger til emnet "Massemedier" lægges frem for prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

"Her er fem situationer, hvor mennesker bruger massemedier. Først skal I tale med hinanden om, på hvilke punkter massemedierne har ændret vores tilværelse. Derefter skal I diskutere, hvilket massemedium der har medført den største ændring.

I har først ca. et halvt minut til at kigge på tegningerne og overveje, hvad I vil tale om. Derefter har I ca. 5 minutter til at tale med hinanden, og det er vigtigt, at I begge får sagt så meget som muligt".

Eksaminator siger "tak", når tiden er gået.

Diskussion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at diskutere aspekter af emnet med eksaminator.

Læg op til en diskussion ved at stille opfølgende spørgsmål til emnet til én prøvedeltager ad gangen. (Spørgsmålene skal vælges fra nedenstående liste).

1. spørgsmål:

Jeg hørte dig sige, at ... Hvorfor mener du det?

2. spørgsmål vælges blandt følgende:

Er det godt, at børn i en tidlig alder får egen computer eller fjernsyn? Hvorfor/hvorfor ikke?

Nogle mener, at de moderne massemedier ødelægger fællesskabet i familien. Er du enig i det? Hvis ja: Hvad kan man gøre for at ændre den udvikling? Hvis nej: Vil du godt forklare det lidt nærmere?

Hvad kan fjernsyn og adgang til internet betyde for befolkningen i fattige lande?

Sidste spørgsmål:

Man taler i forbindelse med de moderne massemedier om, at "verden bliver mindre". Er du enig i det? Hvis ja: Er det positivt eller negativt? Hvis nej: Hvorfor?

Inden for de sidste 20-30 år er udviklingen af nye massemedier gået meget hurtigt. Hvilke fordele og ulemper har det efter din mening medført?

Spørgsmålene diskuteres på en måde, så prøvedeltageren får mulighed for at fremkomme med synspunkter og underbygge disse.

(Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er en diskussion mellem eksaminator og den enkelte prøvedeltager).

Emne B: Fællesskaber

Interaktion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator. Det gøres meget tydeligt, at det er deres fælles ansvar at holde samtalen i gang, så begge får mulighed for at demonstrere deres sproglige kompetence.

Arket med billeder til emnet "Fællesskaber" lægges frem for prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

"Her er fem billeder, der viser forskellige typer af fællesskaber. Først skal I tale med hinanden om, hvilket fællesskab der er tale om på de enkelte billeder, og hvad I tror, fællesskabet betyder for personerne. Derefter skal I diskutere, hvilke fællesskaber I synes, der er de vigtigste at være en del af.

I har først ca. et halvt minut til at kigge på billederne og overveje, hvad I vil tale om. Derefter har I ca. 5 minutter til at tale med hinanden, og det er vigtigt, at I begge får sagt så meget som muligt".

Eksaminator siger "tak", når tiden er gået.

Diskussion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at diskutere aspekter af emnet med eksaminator.

Læg op til en diskussion ved at stille opfølgende spørgsmål til emnet til én prøvedeltager ad gangen. (Spørgsmålene skal vælges fra nedenstående liste).

1. spørgsmål:

Jeg hørte dig sige, at ... Hvorfor mener du det?

2. spørgsmål vælges blandt følgende:

Hvilke fællesskaber synes du er vigtige for børn og unge?

Hvor stor betydning har et arbejdsfællesskab for et godt arbejdsliv?

Er der nogen fællesskaber, der efter din mening kan være negative for individet og samfundet?

Sidste spørgsmål:

I dagens Danmark er der mange, der mener, at hensynet til én selv (egoismen) er blevet mere fremherskende/større. Hvad tror du, årsagerne er til denne udvikling væk fra hensynet til andre i fællesskabet?

Opløsningen af de traditionelle fællesskaber og den tiltagende individualisme opfattes som regel som noget negativt. Er der efter din mening nogle positive træk/fordele ved den udvikling? Hvorfor mener du det?

Spørgsmålene diskuteres på en måde, så prøvedeltageren får mulighed for at fremkomme med synspunkter og underbygge disse.

(Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er en diskussion mellem eksaminator og den enkelte prøvedeltager).

Emne C: Forurening

Interaktion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator. Det gøres meget tydeligt, at det er deres fælles ansvar at holde samtalen i gang, så begge får mulighed for at demonstrere deres sproglige kompetence.

Arket med tegninger til emnet "Forurening" lægges frem for prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

"Her er fem situationer, hvor der foregår eller er foregået en form for forurening. Først skal I tale med hinanden om, hvilken forurening der er tale om på de enkelte billeder, og hvem der er skyld i den forurening. Derefter skal I diskutere, hvilken form for forurening der er værst.

I har først ca. et halvt minut til at kigge på tegningerne og overveje, hvad I vil tale om. Derefter har I ca. 5 minutter til at tale med hinanden, og det er vigtigt, at I begge får sagt så meget som muligt".

Eksaminator siger "tak", når tiden er gået.

Diskussion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at diskutere aspekter af emnet med eksaminator.

Læg op til en diskussion ved at stille opfølgende spørgsmål til emnet til én prøvedeltager ad gangen. (Spørgsmålene skal vælges fra nedenstående liste).

1. spørgsmål:

Jeg hørte dig sige, at ... Hvorfor mener du det?

2. spørgsmål vælges blandt følgende:

Hvad kan samfundet og de enkelte virksomheder gøre for at begrænse forureningen fra fx industri og landbrug?

Hvad er det, der gør, at nogle mennesker forurener naturen fx ved at smide affald?
Hvad kan man gøre for at begrænse den form for forurening?

Er der forskel på, hvad man gør for at begrænse forureningsproblemerne i Danmark og andre steder, du kender? Hvilke forskelle?
Hvad kan være årsagerne til, at der er disse forskelle?

Sidste spørgsmål:

Der har de sidste 20-30 år i tiltagende grad været fokus på miljøproblemer. Hvilke årsager er der – efter din mening – til dette?

Der er for tiden meget politisk fokus på at løse forureningsproblemerne. Tror du, det vil lykkes at begrænse forureningen?
Hvorfor/hvorfor ikke?

Spørgsmålene diskuteres på en måde, så prøvedeltageren får mulighed for at fremkomme med synspunkter og underbygge disse.

(Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er en diskussion mellem eksaminator og den enkelte prøvedeltager).

4. Prøveafholdelsen

Parprøve

Prøvedeltagerne går op parvis. I tilfælde af et ulige antal prøvedeltagere aflægges prøven af tre deltagere i sidste forløb.

Prøvegrundlag og procedure ændres ikke, men den samlede prøvetid forlænges med ca. 15 minutter. I tilfælde af at der kun er tilmeldt én prøvedeltager, eller hvis en prøvedeltager får forfald, aflægges prøven individuelt med eksaminator som samtalepartner.

Prøvetiden er i dette tilfælde 20 minutter inklusive votering.

Forberedelsestid

Der er ingen forberedelsestid til den mundtlige prøve.

Censor

Med mindre specielle forhold under prøveafviklingen nødvendig- gør dette, deltager censor ikke aktivt i nogen del af prøven, men fokuserer alene på at lytte til og på et analytisk grundlag bedømme hver prøvedeltagers mundtlige kompetence.

Eksaminator

Det er eksaminator, der informerer prøvedeltagerne om prøvens forløb, og som i øvrigt giver en så fyldestgørende introduktion til prøven, at den kan gennemføres efter hensigten.

Det er ligeledes eksaminator, der styrer prøven og herunder sikrer, at prøvedeltagerne får lige mulighed for at komme til orde. Skulle det ske, at en af prøvedeltagerne ved interaktionen intet har at bidrage med, overtager eksaminator dennes rolle og sikrer, at den anden prøvedeltager får mulighed for at få sine færdigheder i denne del af prøven bedømt.

Eksaminator giver en holistisk bedømmelse af prøvedeltagerens præstation.

I mundtlig kommunikation indgår færdighed i at forstå samtalepart-neren. Den færdighed kan kun på nogenlunde sikkert grundlag bedømmes ved den del af prøven, hvor eksaminator er samtalepart-neren. Eksaminator bør tale tydeligt (men ikke artikulere overdre-vent) og samtidig udfordre prøvedeltagerens evne til at forstå samtalepart-neren, så det bliver muligt at vurdere, hvor grænserne for forståelsen går. Det kan fx ske ved at forøge taletempoet eller ved at anvende et ordforråd af stigende sværhedsgrad over for dygtige prøvedeltagere.

Delprøve 1 – interview

Eksaminator styrer kommunikationen og beder hver prøvedeltager svare på spørgsmål om et alment emne. De to prøvedeltagere skal ikke kommunikere med hinanden i denne del af prøven.

Delprøve 1 – monolog

Prøvedeltagerne holder på skift et oplæg med udgangspunkt i pro-jektarbejde eller selvvalgt emne.

Eksaminator sikrer, at det virkelig bliver det monologe, sammenhæn-gende sprog, der bedømmes. Det betyder, at eksaminators rolle be-grænser sig til at bede prøvedeltageren begynde sit oplæg og – i til-fælde af at prøvedeltageren går i stå – at hjælpe med en "genstart". Klarer prøvedeltageren ikke det monologe oplæg, bør eksaminator ikke lade denne del af prøven glide over i interviewformen, men derimod afslutte "nænsomt".

Prøvedeltageren holder sit oplæg på baggrund af egne stikord. Hvis en prøvedeltager ikke har medbragt stikord, men derimod en tekst, hvorfra der læses op, beder eksaminator prøvedeltageren undlade at læse op fra teksten. Følger prøvedeltageren ikke denne henstilling, må bedømmelsen af prøvedeltagerens mundtlige kompetence fore-tages på baggrund af den øvrige del af prøven. Prøvedeltageren har så ikke demonstreret beherskelse af sammenhængende, monologt sprog, hvilket indgår i bedømmelsen.

Delprøve 2 – interaktion

I denne del af prøven kommunikerer prøvedeltagerne med hinanden om løsningen af en opgave. Prøvedeltagerne forsynes med visuel sti-mulans (5 tegninger eller billeder) som grundlag for den opgave, de skal løse.

De bliver herefter bedt om med udgangspunkt i det visuelle input at tale sammen om emnet og derefter i fællesskab komme frem til en af-gørelse i forbindelse med den stillede opgave. Før samtalen får prøve-deltagerne ca. et halvt minut til at kigge på tegningerne/billederne og planlægge samtalen.

Delprøve 2 – diskussion

I denne del af prøven er det eksaminator, der styrer kommunikationen. Dette sker ved at stille hver af prøvedeltagerne opfølgende spørgsmål til emnet og bede denne diskutere disse med eksaminator. Spørgsmålene vælges fra eksemplerne i dette hæfte.

I de tilfælde hvor der ved interaktionen har været asymmetri prøve-deltagerne imellem, sådan at den ene prøvedeltager har fået mere taletid end den anden, er det vigtigt, at eksaminator under diskus-

sionen sikrer den anden prøvedeltager mulighed for at demonstrere sin mundtlige kompetence. Dette sker ved, at denne prøvedeltager i diskussionen får lidt ekstra taletid.

5. Bedømmelsesskema til mundtlig kommunikation

Navn _____

CPR-nummer _____

	Udmærket 13-10	Middel 9-7	Acceptabel 6	Usikker 5-00
Delprøve 1 – interview				
Forståelse af samtalepartner	☐	☐	☐	☐
Svare på spørgsmål	☐	☐	☐	☐
Delprøve 1 – monolog				
Fortælle sammenhængende	☐	☐	☐	☐
Udtale	☐	☐	☐	☐
Delprøve 2 – interaktion				
Indgå i interaktion	☐	☐	☐	☐
Udveksle synspunkter og begrunde	☐	☐	☐	☐
Delprøve 2 – diskussion				
Forståelse af samtalepartner	☐	☐	☐	☐
Udtrykke synspunkter og begrunde	☐	☐	☐	☐
Analytisk bedømmelse				
Fluency	☐	☐	☐	☐
Grammatisk kompetence	☐	☐	☐	☐
Ordforråd	☐	☐	☐	☐
Udtale	☐	☐	☐	☐

(NB: Udtale indgår som et centralt punkt i alle prøvens produktive dele).

Karakter: _____

Navn _____

CPR-nummer _____

	Udmærket 13-10	Middel 9-7	Acceptabel 6	Usikker 5-00
Delprøve 1 – interview				
Forståelse af samtalepartner	☐	☐	☐	☐
Svare på spørgsmål	☐	☐	☐	☐
Delprøve 1 – monolog				
Fortælle sammenhængende	☐	☐	☐	☐
Udtale	☐	☐	☐	☐
Delprøve 2 – interaktion				
Indgå i interaktion	☐	☐	☐	☐
Udveksle synspunkter og begrunde	☐	☐	☐	☐
Delprøve 2 – diskussion				
Forståelse af samtalepartner	☐	☐	☐	☐
Udtrykke synspunkter og begrunde	☐	☐	☐	☐
Analytisk bedømmelse				
Fluency	☐	☐	☐	☐
Grammatisk kompetence	☐	☐	☐	☐
Ordforråd	☐	☐	☐	☐
Udtale	☐	☐	☐	☐

(NB: Udtale indgår som et centralt punkt i alle prøvens produktive dele).

Karakter: _____